

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

Was het Laatste Avondmaal een Paschamaaltijd?

Geleerden en theologen hebben veel gedebatteerd over de vraag of het Laatste Avondmaal een Paschamaaltijd was. Er zijn heel wat uitdagingen te overbruggen om tot een solide conclusie te komen.

Een van de stellingen is waar, en een is niet waar:

- 1) Het “Laatste Avondmaal” was een Paschamaaltijd, of
- 2) Het “Laatste Avondmaal” was geen Paschamaaltijd.

We willen in deze studie de uitdagingen bekijken en tot een eerlijke en solide conclusie komen.

Wat daarbij allereerst van belang is, is een algemene tijdlijn van de periode rondom de dood en opstanding van Jesjoea.

Daarbij vermelden we ook de dagen die we op de kalender van onze Schepper willen benadrukken.

In het vervolg van deze studie, noemen we deze dagen de Hebreeuwse kalender.

Onder de Hebreeuwse kalender zetten we een Gregoriaanse kalender, om daarmee een referentiekader voor nu te geven.

De Hebreeuwse dag begint en eindigt in Israël rond 6 uur 's avonds, op het moment dat de zon ondergaat en het donker wordt.

De Gregoriaanse dag aan de andere kant, begint en eindigt rond 12 uur 's nachts. Dat hebben we in het plaatje weergegeven.

We gaan eerst de week van Ongezuurde Broden bepalen om een aantal visuele referentiepunten te maken. Het “Pascha” is op de 14e dag van de Hebreeuwse maand.

De eerste en zevende dag van het Feest van Ongezuurde Broden zijn rustdagen.

Dat zijn de 15e en 21e dag op de Hebreeuwse kalender.

Leviticus 23:5-8

“In de eerste maand, op de **veertiende dag van de maand, tegen het vallen van de avond, is het Pascha voor de HEERE**. En op de **vijftiende dag van die maand** is het Feest van ongezuurde broden voor de HEERE. Zeven dagen *lang* moet u *dan* ongezuurde broden eten. Op de **eerste dag** moet u een heilige samenkomst hebben. Geen enkel dienstwerk mag u dan doen. Zeven dagen *lang* moet u de HEERE een vuuroffer aanbieden. Op de **zevende dag** is er dan een heilige samenkomst. Geen enkel dienstwerk mag u *dan* doen.”

Numeri 9:2-4

“Laten de Israëlieten het Pascha houden op zijn vastgestelde tijd. Op de **veertiende dag in deze maand, tegen het vallen van de avond, moet u het houden, op zijn vastgestelde tijd**; u moet het houden volgens alle bijbehorende verordeningen en bepalingen. Mozes zei tegen de Israëlieten dat zij het Pascha moesten houden. **Zij hielden het Pascha op de veertiende dag van de eerste maand, tegen het vallen van de avond, in de woestijn Sinai**. Overeenkomstig alles wat de HEERE Mozes geboden had, zo deden de Israëlieten.

Hier lezen we over de twee rustdagen en over de week van Ongezuurde Broden die we hebben vermeld in onze tabel.

We zien in Leviticus 23:5-8, dat het Pascha van JHWH tegen het vallen van de avond is. Wat dat is wordt duidelijk aan de hand van de Hebreeuwse tekst. Letterlijk vertaald staat er: “*tussen de avonden*.”

Er zijn twee uitleggingen over wat “*tussen de avonden*” kan betekenen.

De ene uitleg zegt dat het gaat om de periode tussen de zonsondergang van de 13e op de 14e en de zonsondergang van de 14e op de 15e. Dat is dus een volledige Hebreeuwse dag.

De tweede uitleg is dat een dag twee avonden had. Een avond begon rond het middaguur, op het moment dat de zon over het hoogste punt heen was, en de andere avond was als de zon de horizon raakte, rond 6 uur ‘s avonds. Dus “*tussen de avonden*” zou dan zijn tussen 12 en 6 uur ‘s middags, met 3 uur ‘s middags als het precieze middelpunt. Dat betekent dat een Hebreeuwse “*avond*” een van de twee markeerpunten is in het pad van de zon tussen het begin van de zonsondergang rond de middag en de uiteindelijke zonsondergang.

Voor het doel van de tabel merken we gewoon op dat het Pascha offer om 3 uur ‘s middags plaatsvond, en dat is precies “*tussen de avonden*.” Maar we gaan de hele dag markeren als de “Dag van het Pascha.” We gaan niet proberen om aan te tonen welke uitleg van het begrip “*tussen de avonden*” beter is. Maar we gaan verderop laten zien wat onze Messias deed en wanneer, en we denken dat je daardoor wat meer duidelijkheid zult krijgen.

Nu moeten we het “Pascha” accuraat gaan bepalen.

Het “Pascha” is een vertegenwoordiging van het lam.

Er gebeuren drie dingen met het “Pascha.” Allereerst wordt het lam op de 10^e dag van de Hebreeuwse eerste maand geïnspecteerd, vervolgens wordt het op de 14^e dag van de eerste maand geslacht, en vervolgens gegeten op de overgang van de 14^e naar de 15^e dag van de eerste maand.

Exodus 12:1-5

De HEERE zei tegen Mozes en tegen Aäron in het land Egypte: Deze maand zal voor u het begin van de maanden zijn. Hij zal voor u de eerste zijn van de maanden van het jaar. Spreek tot heel de gemeenschap van Israëel: Op **de tiende dag van deze maand** moet ieder voor zich een lam per familie nemen, een lam per gezin. Maar als het gezin te klein is voor een lam, dan moet hij er *samen* met de buurman, die het dichtst bij zijn gezin woont, *één* nemen, overeenkomstig het aantal personen. U moet bij het lam rekening houden met wat ieder eten kan. U moet een lam zonder enig gebrek hebben, een mannetje van een jaar oud. U moet *het* van de schapen of van de geiten nemen. U moet het in bewaring houden tot de **veertiende dag van deze maand**, en heel de verzamelde gemeenschap van Israëel zal het **slachten tegen het vallen van de avond** (*tussen de avonden*).

Exodus 12 laat ons meerdere dingen zien.

- 1) Het lam wordt op de 10e dag apart gezet en geïnspecteerd.
- 2) Het lam wordt het Pascha genoemd.
- 3) Het lam wordt geslacht “*tussen de avonden*” op de 14^e dag

Gaan we terug naar de tabel dan zien we dat het lam op de 10e dag werd uitgekozen en geïnspecteerd.

We hebben in de tabel al vermeld op welke dag en welk tijdstip het lam werd geslacht. Exodus 12:1-6 is consistent met wat we al hebben.

Het is interessant dat Jesjoea, ons Paschalam, Jeruzalem binnenkwam op de 10e dag van de eerste maand.

Toen Jesjoea Jeruzalem binnenging in de periode voorafgaand aan Zijn dood, waren de menigten daar al verzameld.

De menigten waren daar niet alleen om op Jesjoea te wachten, maar ze verwelkomden de lammeren die Jeruzalem werden binnengebracht om te worden geïnspecteerd en klaargemaakt voor het Pascha. Onze Messias ging Jeruzalem binnen samen met alle andere lammeren, als Lam dat Zelf ook klaar was om te worden geïnspecteerd.

Mattheus 21:9-11

De menigte die vooropliep en die volgde, riep: Hosanna, de Zoon van David! Gezegend Hij Die komt in de Naam van de Heere! Hosanna, in de hoogste *hemelen*! Toen Hij Jeruzalem binnenkwam, raakte heel de stad in opschudding en men zei: Wie is Dat? De menigte zei: Dat is Jezus, de Profeet uit Nazareth in Galilea.

Marcus 11:9-10

En zij die vooropliepen en zij die volgden, riepen: Hosanna! Gezegend Hij Die komt in de Naam van de Heere! Gezegend het Koninkrijk van onze vader David, dat komt in de Naam van de Heere! Hosanna in de hoogste *hemelen*!

Johannes 12:12-13

Toen de volgende dag een grote menigte die naar het feest gekomen was, hoorde dat Jezus naar Jeruzalem kwam, namen zij de takken van de palmbomen en gingen *de stad* uit Hem tegemoet en riepen: Hosanna! Gezegend *is* Hij Die komt in de Naam van de Heere, de Koning van Israëel!

Hoe weten we dat dit op de 10e dag van de Hebreeuwse eerste maand gebeurde?

Dat weten we omdat de Bijbel ons dat laat zien.

Let op de tijdlijn die wordt geïllustreerd in Johannes 12.

Johannes 12:1-2

Jezus dan kwam zes dagen voor het Pascha in Bethanië, waar Lazarus was, die gestorven was *maar* die Hij uit de doden opgewekt had. Zij nu bereidden daar een maaltijd voor Hem, en Martha bediende; en Lazarus was een van hen die met Hem aanlagen.

Johannes 12:12-15

Toen de volgende dag een grote menigte die naar het feest gekomen was, hoorde dat Jezus naar Jeruzalem kwam, namen zij de takken van de palmbomen en gingen *de stad* uit Hem tegemoet en riepen: Hosanna! Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere, de Koning van Israël! En toen Jezus een jonge ezel gevonden had, ging Hij daarop zitten, zoals geschreven is: Wees niet bevreesd, dochter van Sion, zie, uw Koning komt, zittend op het veulen van een ezelin.

In vers 1 wordt vermeld dat het 6 dagen voor het Pascha is.

In vers 12 staat dat het de “volgende dag” is, waaruit we kunnen herleiden dat Jesjoea Jeruzalem 5 dagen voor het Pascha binnenging.

Dit kan een verwijzing zijn naar “het Pascha” offer om 3 uur ‘s middags op de 14e, of naar de “Pascha” maaltijd op de 15e dag.

5 dagen voor de 15e is het de 10e.

Dus volgens Johannes 12, arriveerde Jesjoea op de 10e dag van de eerste Hebreeuwse maand in Jeruzalem.

Dat is conform het gebod dat het lam vanaf de 10e dag gedurende 4 dagen moest worden aangewezen en geïnspecteerd.

Jesjoea vervult die rol perfect, evenals de profetie dat Hij zou rijden op een ezel.

Nu gaan we verder met ons onderzoek van de Torah in relatie tot het schema van Pascha.

Exodus 12:8-14

Zij moeten **het vlees dezelfde nacht nog eten; op vuur gebraden, met ongezuurde broden, en met bittere kruiden moeten zij het eten.** U mag daarvan niets rauw eten, en zeker niet in water gekookt, maar *alleen* op vuur gebraden, *met* zijn kop, met zijn poten en zijn ingewanden. U mag daarvan ook niets overlaten tot de morgen. Wat er de *volgende* morgen van over is, moet u met vuur verbranden. En zo moet u het eten: uw middel omgord, uw schoenen aan uw voeten en uw staf in uw hand. U moet het met haast eten, het is Pascha voor de HEERE. Want Ik zal in deze nacht door het land Egypte trekken en alle eerstgeborenen in het land Egypte treffen, van de mensen tot het vee. En Ik zal aan al de goden van de Egyptenaren strafgerichten voltrekken, Ik, de HEERE. En het bloed zal u tot een teken zijn aan de huizen waarin u verblijft. Als Ik het bloed zie, zal Ik u voorbijgaan en er zal geen plaag onder u zijn die verderf *teweegbrengt*, als Ik het land Egypte zal treffen.

“Deze dag moet voor u een gedenk*dag* worden. **U moet hem vieren als een feest (chag) voor de HEERE.** U moet hem vieren als een eeuwige verordening, *al* uw generaties door.”

Er is discussie over het feit of een Hebreeuwse periode van 24 uur, zoals de 14e, of de 15e van de maand begint met zonsondergang of met zonsopgang. Oftewel wat komt eerst, de nacht en dan de dag, of de dag en dan de nacht?

Er zijn vele redenen voor het feit dat wij bij 119 Ministries kiezen voor het eerst nacht dan dag model, maar een primaire reden is het feit dat de Bijbelse Pascha cyclus niet werkt in een eerst dag dan nacht model. We laten het hier kort zien, maar alle andere aspecten zijn het onderwerp van een andere studie.

We hebben eerder gelezen dat het Paschalam wordt geslacht op de 14e dag. Het Pascha (lam) wordt vervolgens gegeten met ongezuurde broden en bittere kruiden. In vers 14 wordt het een feest voor JHWH genoemd. Dit lam moet, volgens vers 8, die nacht worden gegeten.

Er zijn *mo'edim* van JHWH en er zijn *chag* van JHWH.

Mo'edim betekent gewoon heilige dagen, of vastgestelde dagen van JHWH.

Chag betekent een feest, en dat betekent dat we een maaltijd moeten eten.

Alle feesten zijn vastgestelde tijden, maar niet alle vastgestelde tijden zijn feesten... daarmee bedoelen we dat niet voor elke Bijbelse heilige dag de opdracht om te eten geldt

Hoeveel feesten van Jahweh zijn er volgens de TENACH?

Exodus 23:14-17

Driemaal per jaar moet u voor Mij een feest vieren. Het Feest van de ongezuurde broden moet u in acht nemen. Zeven dagen *lang* moet u ongezuurde *broden* eten, zoals Ik u geboden heb, op de vastgestelde tijd in de maand Abib, want in die *maand* bent u uit Egypte vertrokken. Maar men mag niet met lege *handen* voor Mijn aangezicht verschijnen. Ook het **Feest van de oogst (Sjavoe'ot)**, van de eerste vruchten van uw werk, van wat u op de akker gezaaid hebt. En het **Feest van de inzameling (Soekot)**, aan het einde van het jaar, wanneer u *de vruchten* van uw werk van het veld ingezameld hebt. Drie keer per jaar moet alles wat mannelijk onder u is, voor het aangezicht van de Heere HEERE verschijnen.

en

2 Kronieken 8:13

...om volgens het voorschrift voor elke afzonderlijke dag te offeren, overeenkomstig het gebod van Mozes voor de sabbatten, voor de nieuwemaansdagen, **en voor de feestdagen, drie keer per jaar: op het Feest van de ongezuurde broden, op het Wekenfeest en op het Loofhuttenfeest.**

Nu hebben we zojuist in Exodus 12 gelezen dat het eten van het Paaslam, bittere kruiden en ongezuurde broden een feest (*Chag*) van JHWH is.

In Exodus 23 en 2 Kronieken 8, lasen we dat er slechts drie feesten zijn, dus het Paschalam, bittere kruiden en ongezuurde broden, hoort bij een van die feesten, en daar hoort het eten van het Paaslam bij.

We weten dat het Wekenfeest ongeveer 7 weken na de Week van Ongezuurde Broden plaatsvindt, en het Loofhuttenfeest, of Soekot, is ongeveer 6 maanden na de Week van Ongezuurde Broden.

Daarmee kunnen we dus spreken van het Feest van Ongezuurde Broden.

Dus als er wordt gesproken over de Pascha maaltijd of de traditionele Pascha Seder, dan gaat het eigenlijk om de Bijbelse dag van het Feest van Ongezuurde Broden.

Het kan niet zo zijn dat er vier Bijbelse feesten zijn, de Pascha Seder, Ongezuurde Broden, Sjavoe'ot en Soekot, omdat er in de Bijbel staat dat er slechts drie jaarlijkse feesten zijn.

Het Feest van Ongezuurde Broden begint op het moment dat het Paschalam, bittere kruiden en natuurlijk ongezuurde broden gegeten moeten worden.

Dus wanneer moet de Pascha Seder, of het Bijbels meer accurate Feest van Ongezuurde Broden, worden gegeten?

Antwoord: Op de 15e dag van de eerste Hebreeuwse maand.

Leviticus 23:6

En op de vijftiende dag van die maand is het Feest (chag) van de ongezuurde broden voor de HEERE. Zeven dagen lang moet u dan ongezuurde broden eten.

Daarom werkt het model, eerst dag, daarna avond voor een volledige Hebreeuwse dag, niet.

Bijvoorbeeld, het Pascha lam wordt rond 3 uur 's middags geslacht op de 14e dag en gegeten in de nacht die daar onmiddellijk op volgt, en afgerond voor zonsopkomst. Daarmee kunnen we zeggen dat het Feest van Ongezuurde Broden wordt gegeten op de 14e dag van de maand. Want zonsopkomst heeft nog niet plaatsgevonden. Dat zou problematisch zijn omdat we de Pascha Seder, of het Feest van Ongezuurde Broden, op de 15^e moeten eten.

Dat betekent dat als de zon ondergaat na het slachten van het Paschalam, de nacht daarmee aanbreekt, waarmee de 15e dag van de maand begint.

Als het Pascha wordt geslacht in de middag van de 14e dag, en het Paschalam moet worden gegeten tegen het eind van de volgende nacht volgens Exodus 12, en er in Leviticus 23 staat dat de maaltijd moet worden gegeten op de 15^e dag van de maand, dan bepaalt het begin van de nacht volgens de Torah wanneer de volgende dag, de 15^e dag van de maand, begint.

Het model voor de kalender van JHWH met eerst nacht, daarna dag wordt bevestigd door de Bijbels bepaalde volgorde van het slachten van het lam, en het tijdstip waarop het moet worden gegeten. Nu zijn we ons volledig bewust dat er andere verzen zijn die lijken te zeggen dat de dag eerst komt en daarna pas de nacht, maar nogmaals, dat is het onderwerp van een andere studie.

We gaan nu verder met verwante verzen in Exodus.

Exodus 12:15-20

Zeven dagen moet u ongezuurde *broden* eten. Meteen op de eerste dag moet u het zuurdeeg uit uw huizen wegdoen, want ieder die iets gezuurds eet, van de eerste tot de zevende dag, die persoon moet uit Israël worden uitgeroeid. Op de eerste dag moet er een heilige samenkomst zijn, *en* ook moet u een heilige samenkomst hebben op de zevende dag. Geen enkel werk mag op die dag gedaan worden. Alleen dat wat door iedere persoon gegeten wordt, mag door u klaargemaakt worden. Neem dan *het feest van de ongezuurde broden* in acht, want op deze zelfde dag zal Ik uw legers uit het land Egypte geleid hebben. Daarom moet u deze dag in acht nemen als een eeuwige verordening, *al* uw generaties door. **In de eerste maand moet u ongezuurde broden eten vanaf de avond van de veertiende dag van de maand tot de avond van de eenentwintigste dag van de maand.** Zeven dagen *lang* mag in uw huizen geen zuurdeeg gevonden worden, want ieder die iets gezuurds zal eten, die persoon moet uit de gemeenschap van Israël uitgeroeid worden, of hij *nu* een vreemdeling is of een ingezetene van het land. U mag niets eten wat gezuurd is. In al uw woongebieden moet u ongezuurde *broden* eten.

Hier wordt de Week van Ongezuurde Broden verder duidelijk gemaakt. Op de eerste dag van de Week van Ongezuurde Broden moeten we het zuurdeeg uit onze huizen verwijderen. Wil je daar meer over weten, bekijk dan onze studie "[Hemels zuurdeeg](#)."

Wat belangrijk is om op te merken is dat in vers 18 specifiek staat dat op de avond van de 14e dag moet worden begonnen met het eten van ongezuurde broden. En dat duurt tot de avond van de 21e.

Dat is verder bewijs dat de 14e in de avond overgaat op de 15e. Het eten van ongezuurde broden duurt ook nog de hele dag van de 21^e, we hebben immers al eerder vastgesteld dat de 21^e ook bij de Week van Ongezuurde Broden hoort en in feite een rustdag is. Dus, de avond is het laatste moment van een dag, totdat de zon onder de horizon verdwijnt.

Exodus 12:21

Toen riep Mozes al de oudsten van Israël *bijeen* en zei tegen hen: Kies uit, en neem voor uzelf kleinvee voor uw gezinnen, en slacht het paaslam.

Exodus 12:27

Dit is een Pascha-offer voor de HEERE, Die in Egypte de huizen van de Israëlieten voorbijging, toen Hij de Egyptenaren trof en onze huizen bevrijdde.

Dit laat ons nog meer zien dat het "Pascha" een lam is, en niet een dag. Als we willen aantonen dat het "Pascha" een dag moet zijn, dan moeten we de vraag stellen "hebben we het over de dag waarop het werd geslacht (de 14e) of over de dag waarop het werd gegeten (de 15e)?"

Daarom raken zoveel mensen in de war wanneer het Pascha eigenlijk moet worden gegeten. Er zijn mensen die de zaken verwarren door een verkeerde uitleg van wanneer de dag begint... en anderen noemen het Pascha een dag, terwijl het eigenlijk, vanuit de Bijbel, wordt gedefinieerd als een lam, niet als een dag.

Het Paschalam wordt op de 14e dag geslacht. Het Paschalam wordt op de 15^e dag gegeten tijdens het Feest van Ongezuurde Broden.

Numeri 28:16-17

In de eerste maand, op de veertiende dag van de maand, is het Pascha voor de HEERE, en op de vijftiende dag van deze maand is het feest; zeven dagen moeten er ongezuurde *broden* gegeten worden.

We laten nog meer visuele referenties zien in onze tabel.

Een andere mo'ed, of vastgestelde tijd die tijdens deze week valt, is de Dag van de Eerstelingen.

De dag na de wekelijkse Sabbat, tijdens de Week van Ongezuurde Broden is de Dag van de Eerstelingen.

Leviticus 23:9-12

De HEERE sprak tot Mozes: Spreek tot de Israëlieten, en zeg tegen hen: Wanneer u in het land komt dat Ik u geven zal, en u de oogst ervan binnenhaalt, dan moet u de eerste schoof van uw oogst naar de priester brengen. Hij moet de schoof voor het aangezicht van de HEERE bewegen, opdat Hij een welgevallen in u vindt. Op de dag na de sabbat moet de priester de schoof bewegen. U moet op de dag dat u de schoof beweegt, een lam zonder enig gebrek van een jaar oud als brandoffer voor de HEERE bereiden,

Jesjoea was onze "eersteling" en moest aan het begin van deze dag opstaan.

1 Corinthiërs 15:20

Maar nu, Christus ís opgewekt uit de doden *en* is de Eersteling geworden van hen die ontslapen zijn.

Gaan we terug naar onze tabel, dan zien we dat we moeten vaststellen wanneer de wekelijkse Sabbat valt tijdens de Week van Ongezuurde Broden, zodat we weten wanneer de Dag van de Eerstelingen is.

Nadat Jesjoea was begraven, ging Mirjam kruiden kopen om onze Messias te zalven.

Volgens Marcus 16:1 kocht Maria kruiden NA de Sabbat.

Marcus 16:1

En toen de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdalena, Maria, *de moeder* van Jakobus, en Salome specerijen gekocht om Hem te gaan zalven.

Maar Lucas zegt dat Maria al kruiden had VOOR de Sabbat.

Lucas 23:54-56

En het was de dag van de voorbereiding en de sabbat brak aan. En ook de vrouwen die met Hem uit Galilea gekomen waren, volgden en zagen het graf en hoe Zijn lichaam *erin* gelegd werd. En toen zij teruggekeerd waren, maakten zij specerijen en mirre gereed. En op de sabbat rustten ze overeenkomstig het gebod.

Ging Mirjam twee keer naar de winkel? Kocht ze kruiden voor en na de Sabbat op twee verschillende momenten?

Dat is niet waarschijnlijk.

Er wordt hier in feite naar twee verschillende sabbatten verwezen.

De 15e dag van de eerste Hebreeuwse maand wordt gezien als sabbat, omdat het de eerste dag is van de Week van Ongezuurde Broden.

Dus de kruiden moeten zijn gekocht na de 15e dag van de Hebreeuwse maand, maar ook voor de wekelijkse Sabbat.

We weten ook dat onze Messias precies drie dagen en drie nachten in het graf was.

Mattheus 12:40

Want zoals Jona drie dagen en drie nachten in de buik van de grote vis was, zo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten in het hart van de aarde zijn.

Het Grieks is hier letterlijk vertaald, omdat het afkomstig is van een Hebreeuws idioom uit Jona 2:2-3, en daar verwees Jesjoea naar toen Hij sprak over Zijn teken.

Op deze plaats is het "hart van de zeeën" een parallel aan "de diepte" dat Jona in het voorafgaande vers "de schoot van de onderwereld" noemde, en dat is de put waarin de doden in het graf werden gelegd.

Dus hart van de aarde betekent "onder de grond", net als hart van de zeeën "onderwater" betekent. "In het hart van de aarde" was dan ook een Hebreeuwse metafoor voor dood en begraven zijn.

In Johannes 11:9 zegt Jesjoea dat twaalf uren een dag maken.

Johannes 11:9

Jezus antwoordde: Zijn er niet twaalf uren in de dag? Als iemand overdag loopt, stoot hij zich niet, omdat hij het licht van deze wereld ziet,

Dus het is duidelijk dat Jesjoea 'overdag' ziet als de 12 uren.

Als we uitgaan van Zijn definitie van een dag, dan zijn er 36 uren daglicht (en anderzijds 36 uren nacht) nodig om op een Bijbelse manier te komen tot de drie dagen en drie nachten uit de profetie.

Er zijn nog meer verzen die we moeten overwegen ten aanzien van de drie dagen en drie nachten.

Marcus 8:31

En Hij begon hun te onderwijzen dat de Zoon des mensen veel moest lijden en verworpen worden door de oudsten en overpriesters en Schriftgeleerden en gedood worden en na drie dagen opstaan.

Na drie dagen moest onze Messias weer opstaan. De sleutel is daarbij na drie dagen, **niet** op de derde dag.

Drie dagen vanaf wanneer?

Het tijdsbestek van deze gebeurtenissen begint bij Jesjoea's proces bij de oudsten en hogepriesters en eindigt als Jesjoea wordt gedood.

Nogmaals, onze Messias definieerde een dag als 12 uren, wanneer er daglicht is (Johannes 11:9).

Dus we moeten drie periodes van 12 uur tellen.

De 15e dag is de eerste volledige 12-urige periode van daglicht.

De 16e is de tweede volledige 12-urige periode van daglicht.

De 17e is de derde volledige 12-urige periode van daglicht.

En NA die derde volledige 12-urige periode van daglicht zou onze Messias opstaan.

Dat gebeurde na de drie dagen en drie nachten waarover Jesjoea profeteerde in Mattheus 12:40.

Johannes 2:19

Breek deze tempel af en in drie dagen zal Ik hem laten herrijzen.

Nogmaals, we moeten drie periodes van 12-urig daglicht tellen.

De 15e dag is de eerste volledige 12-urige periode van daglicht.

De 16e is de tweede volledige 12-urige periode van daglicht.

De 17e is de derde volledige 12-urige periode van daglicht.

En NA die derde volledige 12-urige periode van daglicht zou onze Messias opstaan.

Lucas 24:18-21

*En de één, van wie de naam Kleopas was, antwoordde en zei tegen Hem: Bent U als enige een vreemdeling in Jeruzalem dat U niet weet welke dingen daar **in deze dagen** gebeurd zijn? En Hij zei tegen hen: Welke *dan*? En zij zeiden tegen Hem: De dingen met betrekking tot Jezus de Nazarener, Die een Profeet was, machtig in werken en woorden voor God en heel het volk; en hoe onze overpriesters en leiders Hem overgeleverd hebben om Hem ter dood te veroordelen, en Hem gekruisigd hebben. En wij hoopten dat Hij het was Die Israël zou verlossen. Maar al met al **is het vandaag de derde dag sinds deze dingen gebeurd zijn.***

Ten aanzien van dit onderwerp zijn dat de moeilijkste verzen om uit te leggen. Alles wat we tot nu toe hebben gelezen lijkt te veronderstellen dat Jesjoea op een woensdagmiddag stierf en op zaterdagavond opstond.

In het bijzonder vers 21 veronderstelt dat Jesjoea op donderdag stierf, niet op woensdag. En daarbij, in vers 21 staat dat Hij op de derde dag opstond, terwijl er in Marcus 8:31 staat dat Hij NA de derde dag zou opstaan.

Hoe moeten we dat kloppend maken?

Misschien is de beste manier om deze toelichting te begrijpen te onderzoeken wat er letterlijk in het Grieks staat in vers 21, en dat te vergelijken met de onmiddellijke context van het voorgaande vers.

De gedachte van de discipelen die hieraan voorafging was "*ze hoopten dat Hij Israël zou verlossen.*"

Het teken dat Jesjoea had gegeven om dit alles te bewijzen was dat Hij "[drie dagen en drie nachten in het hart van de aarde](#)" zou zijn. (Mattheus 12:40).

Uit het volgende commentaar maken we op dat hun hoop was vervlogen omdat de drie dagen en nachten van het teken al voorbij waren!

Ze waren bang dat Jesjoea Zijn profetie over de drie dagen en drie nachten niet zou vervullen.

Als we lezen wat er in het Grieks staat, wordt het nog duidelijker.

In het Grieks staat er letterlijk: "*Iemand gaat deze dag voorbij als de derde,*" en daarmee wordt bedoeld "*de derde dag is voorbijgegaan.*"

In essentie zeiden ze niet dat het de derde dag van het teken van Jesjoea was, maar dat de derde dag helaas al voorbij was en ze waren ontmoedigd.

Dat wordt nog bevestigd als we merken dat Jesjoea hun frustratie proefde over het feit dat de drie dagen en drie nachten profetie niet door Jesjoea was vervuld.

Lucas 24:25-26

[En Hij zei tegen hen: O onverstandigen en tragen van hart! Dat u niet gelooft al wat de profeten gesproken hebben! Moest de Christus dit niet lijden en zo in Zijn heerlijkheid ingaan?](#)

Nadat Jesjoea laat merken dat hun onbegrip over Zijn profetie over de drie dagen en drie nachten Hem frustreert, legt Hij alles aan hen uit.

Lucas 24:27

[En Hij begon bij Mozes en al de profeten en legde hun uit wat in al de Schriften over Hem *geschreven* was.](#)

Ze herkenden op dat moment niet dat Jesjoea daadwerkelijk was opgestaan:

Lucas 24:30-32

[En het gebeurde, toen Hij met hen *aan tafel* aanlag, dat Hij het brood nam en het zegende. En toen Hij het gebroken had, gaf Hij het aan hen. En hun ogen werden geopend, en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht. En zij zeiden tegen elkaar: Was ons hart niet brandend in ons, toen Hij onderweg tot ons sprak en voor ons de Schriften opende?](#)

En daardoor maakten ze zich geen zorgen meer dat de derde dag voorbij was gegaan en dachten ze niet meer dat onze Messias de drie dagen en drie nachten profetie niet had vervuld, omdat ze zich op dat moment realiseerden dat Hij inderdaad was opgestaan. Hun frustratie en zorgen waren opgelost!

Lucas 24:33-35

[En op datzelfde moment stonden zij op en keerden terug naar Jeruzalem, en vonden de elf *discipelen* en hen die bij hen waren, bijeen. Die zeiden: De Heere is werkelijk opgewekt en is aan Simon verschenen.](#)

We gaan nu een aantal andere verzen in relatie tot de tijdlijn overwegen.

Er staat dat Jesjoea voor de Sabbat werd begraven:

Lucas 23:50-54

En zie, *daar was* een man van wie de naam Jozef was, een raadsheer, een goed en rechtvaardig man. Deze had niet ingestemd met hun voornemen en handelwijze. Hij kwam uit Arimathea, een stad van de Joden, en verwachtte ook zelf het Koninkrijk van God. Deze ging naar Pilatus en vroeg om het lichaam van Jezus. En toen hij het *van het kruis* afgenomen had, wikkelde hij het in fijn linnen en legde het in een graf dat in een rots uitgehouwen was, waarin nog nooit iemand gelegd was. **En het was de dag van de voorbereiding en de sabbat brak aan.**

Op het eerste gezicht zou deze Sabbat kunnen verwijzen naar de 15e dag van de eerste maand, of naar de wekelijkse Sabbat.

Maar, we weten dat er geen wekelijkse Sabbat kan zijn bedoeld omdat Maria drie dagen en drie nachten later naar het graf ging, en dat was direct na de wekelijkse 7e dag Sabbat... dus op de eerste dag van de week.

Lucas 24:1-3

En op de eerste *dag* van de week gingen zij, heel vroeg in de morgen, naar het graf en brachten de specerijen mee die zij gereedgemaakt hadden, en sommigen *gingen* met hen mee. Zij nu vonden de steen afgewenteld van het graf. En toen ze naar binnen gegaan waren, vonden zij het lichaam van de Heere Jezus niet.

Dus Jesjoea werd in het graf gelegd rond de zonsondergang van de 14e waarschijnlijk vlak voor de 15e dag. We moeten nu alleen maar drie dagen en drie nachten erbij tellen om te ontdekken wanneer Jesjoea opstond, wat dan dus de Dag van de Eerstelingen was en wat de wekelijkse Sabbat was.

De 15e is de eerste nacht en eerste dag en is een Sabbat.

De 16e is de tweede nacht en tweede dag en is de dag na de eerste sabbat van Ongezuurde Broden en de dag voor de wekelijkse Sabbat, de dag waarop Maria de specerijen kocht.

De 17e is de derde nacht en de derde dag en is de wekelijkse Sabbat.

Dus Jesjoea stond op tussen de 17e en de 18e rond zonsondergang. De wekelijkse Sabbat viel dat jaar op de 17e dag. Eerstelingen valt dat jaar op de 18^e dag.

Dat sluit aan bij het verhaal van Maria bij het graf. Toen ze naar het graf ging, ontdekte ze bij daglicht dat de steen was weggerold en de opstanding had plaatsgevonden. Dus Jesjoea moet in de voorgaande nacht zijn opgestaan.

Lucas 24:1-23

En op de eerste *dag* van de week gingen zij, heel vroeg in de morgen, naar het graf en brachten de specerijen mee die zij gereedgemaakt hadden, en sommigen *gingen* met hen mee. **Zij nu vonden de steen afgewenteld van het graf.** En toen ze naar binnen gegaan waren, vonden zij het lichaam van de Heere Jezus niet.

Marcus 16:1-4

En toen de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdalena, Maria, *de moeder* van Jakobus, en Salome specerijen gekocht om Hem te gaan zalven. En heel vroeg op de eerste *dag* van de week kwamen zij bij het graf, toen de zon opging. En zij zeiden tegen elkaar: Wie zal voor ons de steen

van de ingang van het graf weggrollen? **En toen zij opkeken, zagen zij dat de steen weggerold was**, want hij was heel groot.

Johannes 20:1

En op de eerste *dag* van de week ging Maria Magdalena vroeg, toen het nog donker was, naar het graf, en zij **zag dat de steen van het graf afgenomen was**.

Mattheus 28:1-2

Laat *na* de sabbat, toen het licht begon te worden op de eerste *dag* van de week, kwamen Maria Magdalena en de andere Maria om naar het graf te kijken. En zie, er vond een grote aardbeving plaats, want een engel van de Heere, die uit de hemel neerdaalde, ging erheen, rolde de steen van de opening weg en ging erop zitten.

Vatten we dit alles samen, dan lijkt het erop dat Maria naar het graf ging, voordat het licht was. Op een gegeven moment tijdens het donker rolde de steen weg van voor het graf. Toen het licht werd, ontdekte Maria dat de steen was weggerold, dat Jesjoea er niet was en dat er een engel was.

Dus, volgens de Bijbel, weten we alleen dat Jesjoea opstond voordat het licht werd op de eerste dag van de week, en na zonsondergang aan het einde van de 7e dag Sabbat.

Op dit punt in onze tabel kunnen we de Gregoriaanse dagen van de week eronder zetten, omdat we weten wanneer de wekelijkse Sabbat is

Als onze Messias ons Paschalam was, dan moest hij sterven op de dag dat het Paschalam geslacht moest worden. Volgens alle Bijbelgedeeltes die we tot dusver hebben behandeld, zou dat zijn op de 14^e dag van de Hebreeuwse maand.

Dus op welk tijdstip van de 14e dag stierf onze Messias?

Mattheus, Marcus en Lucas zeggen dat de Messias rond het 6e uur al aan het kruis hing en dat er duisternis kwam tot het 9e uur. Op het 9e uur stierf Jesjoea.

Mattheus 27:45-50

En vanaf het zesde uur kwam er duisternis over heel de aarde, tot het negende uur toe. Ongeveer op het negende uur riep Jezus met een luide stem: Eli, Eli, lama sabachtani? Dat betekent: Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten? Sommigen van hen die daar stonden, zeiden, toen zij *dit* hoorden: Hij roept Elia. En meteen snelde een van hen toe, nam een spons, doordrenkte die met zure wijn, stak hem op een rietstok en hij gaf Hem te drinken. Maar de anderen zeiden: Houd op, laten wij zien of Elia komt om Hem te verlossen. Jezus riep nogmaals met luide stem en gaf de geest.

Maar, Johannes vermeldt dat Jesjoea rond het 6e uur nog werd ondervraagd, en dat lijkt in strijd te zijn met Mattheus, Marcus en Lucas.

Johannes 19:14

En het was de voorbereiding van het Pascha (14^e dag), ongeveer het zesde uur; en hij zei tegen de Joden: Zie, uw Koning!

De meeste geleerden erkennen dat Johannes zich baseerde op de Romeinse tijdrekening, die rond middernacht begon. Dus in de tijdvermelding van Johannes begint de dag rond middernacht. Dus het 6^e uur is dan 6 uur 's ochtends. Dat is consistent met het feit dat onze Messias in de tuin gevangen was genomen in de vroege morgen.

Mattheus, Marcus en Lucas maakten echter gebruik van de Hebreeuwse manier van tellen van het aantal uren daglicht. Dat is consistent met de 12 uren daglicht die onze Messias noemt in Johannes 11:9.

In ieder geval wijzen Mattheus, Marcus en Lucas op het feit dat Jesjoea stierf rond het 9e uur, en dat zou ongeveer 3 uur 's middags zijn.

Als je even terugdenkt aan het begin van deze studie, dan komt dat overeen met het feit dat “*tussen de avonden*” precies tussen noen en 6 uur 's avonds valt, het moment waarop het Paschalam moest worden geslacht.

Nu kunnen we in onze tabel aangeven wanneer Jesjoea stierf.

De nacht voordat Jesjoea stierf, ging Hij naar Gethsemane om te bidden.

Mattheus 26:36

Toen ging Jezus met hen naar een plaats die Gethsémané heette, en zei tegen de discipelen: Ga hier zitten, terwijl Ik daar ga bidden.

Op dat moment, in de vroege morgen, werd Hij gevangengenomen.

Mattheus 26:47-50

En terwijl Hij nog sprak, zie, Judas, een van de twaalf, kwam er aan en met hem een grote menigte, met zwaarden en stokken, *gestuurd* door de overpriesters en oudsten van het volk. Hij die Hem verraadde, had met hen een teken afgesproken en gezegd: Degene Die ik kussen zal, Die is het; grijp Hem. En hij ging meteen naar Jezus toe en zei: Gegroet, Rabbi! En hij kuste Hem. Maar Jezus zei tegen hem: Vriend, waarvoor bent u hier? Toen kwamen zij dichterbij, sloegen de handen aan Jezus en grepen Hem.

Dus, onze Messias werd gevangen genomen en naar de rechtszaal gebracht in de vroege morgen van de 14e dag op de Hebreeuwse kalender.

Tot nu toe hebben we dit in onze tabel.

- We weten dat onze Messias de selectie en inspectie van het lam op de 10e dag van de Hebreeuwse maand vervulde.
- We weten dat Jesjoea gevangen werd genomen en berecht in de vroege morgen van de 14e dag.
- We weten dat Jesjoea stierf om 3 uur 's middags op de 14e dag van de Hebreeuwse maand.
- We weten dat het Paschalam op de 15e dag moest worden gegeten en dat die dag de eerste dag was van Ongezuurde Broden en dus een sabbat.
- We weten dat de 16e de dag voor en na een Sabbat is, en dat het de dag is waarop Maria specerijen kocht.
- We weten dat de 18e dag de Dag van de Eerstelingen is en dat onze Messias op die dag opstond.
- We weten dat de Messias opstond voor het daglicht van de 18e, maar niet eerder dan het einde van de 17e omdat de steen al was weggerold toen het dag werd.

We hebben nog steeds niet in onze tabel vastgesteld wanneer het Laatste Avondmaal plaatsvond. En we hebben ook nog niet vastgesteld of het Laatste Avondmaal een Pascha Seder was, toch?

Misschien heb je het al begrepen.

Laten we naar de tabel kijken die we hebben gemaakt aan de hand van de Bijbel..

Als Jesjoea stierf op de 14e dag van de eerste Hebreeuwse maand, en het Pascha moest worden gegeten op de 15e dag van de maand, hoe kon het Laatste Avondmaal dan een Pascha Seder zijn, aangezien die plaatshad voordat onze Messias stierf?

Het antwoord is eenvoudig: dat kan niet.

Als je zegt dat de Pascha Seder plaatsvond ten tijde van het Laatste Avondmaal dan volgt daaruit het volgende:

- Of onze Messias stierf op de verkeerde dag, of...
- Onze Messias hield het Pascha op de verkeerde dag.

Geen van beide kan waar zijn.

We kunnen dus concluderen dat het Laatste Avondmaal plaatsvond op de avond voordat Jesjoea gevangen werd genomen in de hof. Dat zou de avond van de 13^e zijn, op de overgang naar de 14^e Hebreeuwse dag. Het is niet mogelijk dat Jesjoea van het Paschalam at, terwijl Hij tegelijkertijd ons Paschalam **was**.

Er zijn mensen die veronderstellen dat het Joodse leiderschap het Pascha misschien op de verkeerde dag hield, en dat Jesjoea het op de juiste dag vierde.

Nogmaals, als dat waar is, en het lam moest worden geslacht op de 14e dag en gegeten op de volgende dag, de 15e, dan zou dat betekenen dat onze Messias op de verkeerde dag stierf en niet ons Paschalam was.

Maar dat is nog maar het eerste stukje bewijs om te onderzoeken en te beseffen. Er is nog meer om te overwegen. Er is een aantal overtuigende redenen waarom er mensen zijn die geloven dat het Laatste Avondmaal een Pascha was. Zowel Mattheus, Marcus als Lucas lijken het te suggereren. Maar Johannes is heel duidelijk dat het Laatste Avondmaal geen Paschamaaltijd was, dus we beginnen met Johannes.

Johannes 13 staat in de context van het Laatste Avondmaal. Volgens Johannes was het Laatste Avondmaal voor het Feest van het Pascha.

Johannes 13:1-2

En **vóór het feest van het Pascha**, toen Jezus wist dat Zijn uur gekomen was dat Hij uit deze wereld zou overgaan naar de Vader, heeft Hij de Zijnen, die in de wereld waren en die Hij liefgehad had, liefgehad tot het einde. Toen dan de maaltijd plaatsvond en de duivel Judas Iskariot, *de zoon* van Simon, al in het hart gegeven had Hem te verraden,

Johannes zegt dit opnieuw na het Laatste Avondmaal om daarmee verder aan te geven dat Jesjoea aan het kruis hing VÓÓR het Feest van het Pascha, en dat het Pascha in feite de dag voor het Feest moest worden geslacht.

Johannes 19:14

En het was de **voorbereiding van het Pascha**, ongeveer het zesde uur; en hij zei tegen de Joden: Zie, uw Koning!

Johannes noemt opnieuw dat onze Messias van het kruis werd gehaald voor het Feest van Ongezuurde Broden, dat is hetzelfde als het Feest van het Pascha.

Johannes 19:31

Opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op de sabbat, **omdat het de voorbereiding was** (want de dag van die sabbat was een grote *dag*), vroegen de Joden dan aan Pilatus of hun benen gebroken en zij weggenomen mochten worden.

Johannes 19:42

Daar nu legden zij Jezus vanwege de **voorbereiding van de Joden**, omdat het graf dichtbij was.

De dag waarop Jesjoea stierf (de 14e) werd een voorbereidingsdag genoemd.

Johannes verklaart dat de dag NA de dood van Jesjoea inderdaad een Hoge Sabbat was.

De 15e werd gezien als een Sabbat omdat de Torah zegt dat het een dag van rust moet zijn. De 15^e is ook de dag waarop het Pascha moest worden gegeten.

Bij het Laatste Avondmaal, excuseerde Judas zich van de maaltijd, en er werd verondersteld dat hij dingen ging kopen die ze misschien nodig hadden voor de Paschamaaltijd.

Johannes 13:27-29

Jezus dan zei tegen hem: Wat u *wilt* doen, doe het snel. En niemand van hen die aanlagen, begreep met welke bedoeling Hij *dat* tegen hem zei. Want sommigen dachten, omdat Judas de beurs beheerde, dat Jezus tegen hem zei: Koop wat wij nodig hebben voor het feest, of dat hij iets aan de armen moest geven.

Dus nogmaals, op welke dag moeten we het Feest van Pascha/Ongezuurde Broden eten?

We moeten het Pascha slachten in de middag van de 14e, en het Pascha eten op de 15^e.

De 15e dag is ook een Hoge Sabbat.

Als ze het Pascha op de 15e dag van de eerste maand aten, zou dat een Sabbat zijn geweest.

Zou een Torah-getrouwe Hebreëer iets gaan kopen op een Sabbat?

Nee, absoluut niet.

Maar ze gingen ervan uit dat Judas iets ging kopen.

De enige reden waarom ze dat konden denken was dat het Laatste Avondmaal geen Pascha maaltijd was.

Daarbij is het niet logisch dat ze tijdens de maaltijd veronderstellen dat Juda iets gaat kopen voor het Paschamaal waar ze op dat moment van zouden zitten te eten, toch?

Dat is natuurlijk helemaal niet logisch.

Daarbij, als dit het Paschamaal was, waar was dan het lam?

Er wordt geen lam genoemd.

Waar zijn de bittere kruiden?

Er worden geen bittere kruiden genoemd.

Er wordt gesproken over brood, maar we weten niet zeker of ze *ongezuurde* broden aten.

In het Nieuwe Testament werd het Griekse woord *artos* (*ar-tas*) over het algemeen gebruikt voor brood in het algemeen, maar meestal als verwijzing naar gezuurd brood.

In de evangeliëverhalen over het Laatste Avondmaal werd het Griekse woord *artos* gebruikt.

Als het zou gaan om ongezuurde broden, dan zou het Griekse woord *azymos* (*a-zoe-mas*) zijn gebruikt.

Dus we kunnen niet bewijzen dat ze gezuurde broden aten, toch is het opmerkelijk dat ze niet het woord voor ongezuurde broden gebruikten voor het brood dat tijdens het Laatste Avondmaal werd gegeten.

Samenvattend, de redenen waarom het Laatste Avondmaal geen Paschamaaltijd kan zijn geweest.

- 1) Jesjoea kon niet tegelijkertijd het Pascha **zijn** en van het Pascha eten. Of Hij zou een dag te laat zijn gestorven, of hij vierde Pascha op de verkeerde dag.
- 2) Johannes zegt dat de dag dat onze Messias stierf de dag voor de eerste dag van Ongezuurde Broden was (Johannes 19:14)
- 3) De deelnemers aan het Laatste Avondmaal veronderstelden dat Judas weg ging om iets te kopen voor het Pascha. Als het Laatste Avondmaal een Paschamaaltijd was, dan zou er niet zijn gedacht dat Judas wegging om dingen te kopen voor het Pascha. Want, als het Laatste Avondmaal een Paschamaaltijd was, dan zou het een Hoge Sabbat zijn geweest.
- 4) Op grond van de Bijbel horen de volgende dingen bij een Paschamaaltijd: het Paschalam, bittere kruiden en ongezuurde broden. Er wordt niet gesproken over het Paschalam en bittere kruiden bij het Laatste Avondmaal. En ook al wordt er gesproken over brood, we kunnen niet bewijzen dat het ongezuurde broden waren omdat het woord voor ongezuurde broden niet wordt gebruikt in het verslag.

Dus waarom zijn er mensen die geloven dat het Laatste Avondmaal een Paschamaaltijd was?

Dat komt omdat Mattheus, Marcus en Lucas lijken te suggereren dat het Laatste Avondmaal een Pascha maaltijd was.

Marcus 14:12, 14-16 (& Mattheus 26:17-19)

(Vers 12) **En op de eerste (protos) dag van de ongezuurde broden**, wanneer ze het Pascha slachtten, zeiden Zijn discipelen tegen Hem: Waar wilt U dat wij heengaan en voorbereidingen treffen, zodat U het Pascha kunt eten?

Het lijkt er hier op dat het Laatste Avondmaal op de eerste dag van Ongezuurde Broden plaatsvond.

In onze tabel zou dat de 15e dag van de Hebreeuwse maand zijn. Daarmee zou het Laatste Avondmaal inderdaad plaatsvinden op de juiste dag waarop het lam moest worden gegeten, het Feest van Ongezuurde Broden, ook bekend als de Paschamaaltijd.

Maar, zie je het probleem?

Kijk naar de 14e. Op die dag moest het Paschalam worden geslacht.

Als het echt de 15e dag van de Hebreeuwse maand is, waarom is Jesjoea dan niet in het graf?

Als Jesjoea en Zijn discipelen het Paschamaal hielden op de 15e, en Jesjoea ons Pascha lam is, dan zou dat betekenen dat onze Messias op de verkeerde dag stierf!

Onze Messias had gisteren moeten sterven, maar hier praten de discipelen nog tegen Hem.

Geen reden voor paniek, het is een kwestie van vertaling.

Volgens Strongs kan het Griekse “*protos*” dat hier is vertaald als “eerste” ook worden vertaald als “voordat.”

Hieronder een voorbeeld waar “*protos*” is vertaald als “voor” in een ander vers.

Johannes 1:15

Johannes getuigt van Hem en heeft geroepen: **Hij was het van Wie ik zei: Hij Die na mij komt, is vóór (*protos*) mij geworden, want Hij was *er* eerder (*protos*) dan ik.**

Als we dat zo vertalen dan zeggen Marcus en Mattheus dus “Voor de dag van het Feest van Ongezuurde Broden”

Dat is veel logischer als we het leggen naast het Pascha en de instructies die daarvoor gelden. Het Pascha lam moest niet op dezelfde dag worden gegeten als waarop het was geslacht.

Dat komt ook overeen met Johannes 13:1-2 en de Torah.

Daarom, zodra de zon onderging op de 13e en de 14e aanbrak, gaf Jesjoea Zijn discipelen de opdracht om de kamer klaar te maken voor het Paschamaal.

Dat betekent dat het Laatste Avondmaal nog steeds deel was van de “dagen van voorbereiding” waarover Johannes sprak.

Een andere kwestie die voor verwarring zorgt is het feit dat Jesjoea de discipelen de opdracht geeft om aan de eigenaar van het huis te vragen: “*Waar is de eetzaal waar ik het Pascha met mijn discipelen eten zal?*”

Dat klinkt alsof Jesjoea van plan was om het Pascha te eten met Zijn discipelen.

Marcus 14:14-16

...en waar hij ook naar binnen gaat, zeg *daar* tegen de heer des huizes: De Meester zegt: **Waar is de eetzaal waar Ik het Pascha met Mijn discipelen eten zal?** En hij zal u een grote bovenzaal wijzen, volledig ingericht en klaar; maak het daar voor ons gereed. En Zijn discipelen vertrokken en kwamen in de stad en zij vonden het zoals Hij hun gezegd had, **en zij maakten het Pascha gereed.**

De voorbereiding van het Pascha verwijst in deze context naar het zoeken van de zaal waar het Paschalam zou worden gegeten.

Jesjoea veronderstelde nog steeds dat Hij met zijn discipelen het Pascha “zou kunnen” eten. We moeten opmerken dat hij nooit uitsprak dat Hij het Pascha met ze *zou* eten. Immers de discipelen begrijpen niet volledig wat er gaat gebeuren, en Jesjoea wil ook niet dat ze het al helemaal begrijpen. Jesjoea moet sterven op de 14e dag van de eerste Hebreeuwse maand om ons Paschalam te worden. Als Hij alles volledig zou vertellen zou het plan in gevaar zijn gekomen.

We moeten eerlijk zijn, ook Lucas 22 klinkt alsof Jesjoea het Pascha at met zijn discipelen.

Lucas 22:8-13

En Hij stuurde Petrus en Johannes eropuit en zei: **Ga heen, maak voor ons het Pascha gereed, zodat wij het kunnen eten.** Zij zeiden dan tegen Hem: Waar wilt U dat wij het gereedmaken? En Hij zei tegen hen: Zie, als u de stad binnengaat, zal iemand u tegemoetkomen die een kruik water draagt. Volg hem naar het huis waar hij binnengaat. En u zult tegen de heer des huizes zeggen: De Meester zegt u: **Waar is de eetzaal waar Ik het Pascha met Mijn discipelen eten zal?** En hij zal u een grote bovenzaal wijzen, die volledig is ingericht. Maak het daar gereed. Zij nu gingen weg en vonden het zoals Hij hun gezegd had; en ze maakten het Pascha gereed.

Jesjoea stuurde de discipelen om een kamer te bereiden waar ze het Pascha ZOUDEN KUNNEN eten, niet waar ze het Pascha ZOUDEN eten. Het lijkt haarkloverij, maar Jesjoea moest discreet blijven over Zijn echte plan voor Pascha. Jesjoea zou het Pascha niet gaan *eten*, in feite zou Hij het Pascha *zijn*.

Dit is het einde van de 13e dag en het begin van de 14e dag, de dag waarop het lam moest worden geslacht.

Daarmee zou het precies 24 uur voor het Feest van Ongezuurde Broden zijn. Door het Pascha voor te bereiden door een kamer te regelen, zouden ze aan het eind van de 14^e, het begin van de 15^e, klaar zijn.

Lucas 22:14-16

En toen het uur gekomen was, ging Hij aan tafel aanliggen, en de twaalf apostelen met Hem. En Hij zei tegen hen: **Ik heb er vurig naar verlangd dit Pascha met u te eten, voordat Ik ga lijden. Want Ik zeg u dat Ik daar zeker niet meer van zal eten, totdat het vervuld is in het Koninkrijk van God.”**

Op dit moment geeft Jesjoea iets meer duidelijkheid over de aard van Zijn Vaders plan voor Hem tijdens dit Pascha.

“Ik heb er vurig naar verlangd dit Pascha met u te eten, voordat Ik ga lijden.”

Deze zin is waarschijnlijk Hebreeuwse beeldspraak, een Hebraïsme, dat vaak wordt gebruikt in de Hebreeuwse TENACH, en in Aramese teksten.

In het Griekse manuscript staat er -- "[epithumia epethumhsa](#)"

Andere geleerden hebben opgemerkt dat er hier een polyptoton of beeldspraak wordt gebruikt, waar dezelfde stam wordt gebruikt met verschillende verbuigingen of vormen.

Dit specifieke Griekse woord is in het Grieks *aorist tijd* en daarmee wordt een eenmalige daad in het verleden aangeduid.

Je zou kunnen zeggen: "[er was een tijd in het verleden dat ik er hevig naar verlangde om dit \(komende\) Pascha met jullie te eten voordat ik ga lijden.](#)"

In de hof van Gethsemane bad hij, "[...als het mogelijk is, laat deze beker aan Mij voorbijgaan....](#)"

Hij verlangde er hevig naar om het Paschamaal met Zijn discipelen te eten, maar Hij wist dat Hij het Pascha lam was en zou lijden en sterven voordat de maaltijd werd gegeten op de avond erna.

Het gebruik van een Hebraïsme wijst erop dat Lucas vertaalde uit de originele Peshitta tekst, of dat de woorden in het Aramees of Hebreeuws werden gesproken (als de tekst van oorsprong in het Grieks was), en Lucas gaf het Hebraïsme zo goed mogelijk weer in het Grieks.

Dit staat er in het Peshitta Aramese manuscript -- "[rigta ragtani](#)"

Dr. George M. Lamsa vertaalt het in zijn vertaling van het Peshitta Aramees als "[Ik heb verlangd met verlangen](#)".

Dat is verleden tijd en gebruikt op eenzelfde manier als het Hebreeuwse equivalent:

["niksof niksafti"](#)

[Het Hebraïsme staat in de Nifal stam en is een Nifal infinitief dat altijd wordt gevolgd door een Nifal 1cs perfect \(I\) of het stamwoord "kasaf".](#)

In Genesis 31:30, wordt een vergelijkbare vorm van dit Hebraïsme gebruikt, "[niksof niksaftah](#)", het wordt alleen een beetje anders geschreven ([het tweede woord staat in Nifal 2° pers.ev voltooid \(jij\)](#)).

In Genesis 31:30 wordt het gebruikt in het gesprek tussen Jakob en Laban bij de berg Gilead als Jakob met zijn vrouw en kinderen is gevlucht van Laban (Rachel had haar vaders afgoden gestolen).

Het Hebraïsme in Genesis 31:30 is "[je verlangde hevig](#)," in verleden tijd. Als we het leggen naast het Hebraïsme in Lucas 22:15, dan betekent het "[Ik heb \(in het verleden\) hevig verlangd, of ik verlangde \(in het verleden\) hevig](#)".

Letterlijk staat er “Verlangen, ik had verlangd.”

Het Laatste Avondmaal was geen Paschamaaltijd, omdat onze Messias wist dat Hij dit jaar zou moeten sterven voordat het Paschamaal zou plaatsvinden.

Dat is niet meer dan logisch omdat onze Messias moest sterven als het Paschalam. Het lam moest sterven voordat je ervan kon eten, en onze Messias stierf toen alle anderen Paschalammeren ook werden geslacht. Niemand at natuurlijk een Paschalam voordat het was geslacht.

Dat betekent dat het “Laatste Avondmaal” geen Paschamaaltijd was, maar gewoon een Hebreeuwse avondmaaltijd die voorafging aan het Paschamaal.

Lucas 22:7 (NBG)

De dag der ongezuurde broden kwam, waarop het Pascha moest geslacht worden.

Dit zou in strijd zijn met Johannes, omdat Johannes zei dat de dag waarop onze Messias stierf de dag was die voorafging aan de Dag van Ongezuurde Broden.

Het is mogelijk dat de voorbereidingsdag wordt gerekend als onderdeel van Ongezuurde Broden zoals veel mensen dat vandaag de dag ook doen, maar dat is niet Bijbels volgens Torah, maar een traditie.

Maar, er kan ook een ander antwoord zijn.

Lucas zegt in vers 1 dat “het zo werd genoemd” misschien niet in de Bijbel, maar als gewoonte.

We moeten twee dingen helder krijgen:

De woorden “kwam” + “dag”

KWAM: Wordt alleen gebruikt in de tegenwoordige en onvoltooide tijd en moet worden gezien als “komen of gaan”, “verschijnen” of nog beter “binnengaan”.

DAG: Wordt gebruikt om de uitersten van beide delen mee aan te duiden, inclusief zoals een “algemene tijd” en wordt duidelijker door de onmiddellijke context.

Dus als we dat invoegen, dan staat er

“Ze GINGEN BINNEN IN de dag van Ongezuurde Broden waarop het Pascha moest worden geslacht.”

Dat zou overeenstemmen met wat Lucas zes verzen eerder zei, toen hij noemde dat het Feest van Ongezuurde Broden nabij was, oftewel nog niet was gearriveerd.

Lucas 22:1

Het Feest nu van de ongezuurde broden, dat Pascha heet, was nabij.

Dat komt natuurlijk prachtig overeen met de Torah als we in gedachten houden dat het hele feest in een adem werd genoemd samen met de 14e, ook al staat die er volgens de Torah los van.

Een opmerking tussendoor over een soortgelijke verwarring... Traditioneel wordt Sjemini Atzeret (de Laatste Grote Dag) vaak in een adem genoemd met Soekot als onderdeel van en 8^e dag van Soekot, ook al is het niet echt onderdeel van Soekot volgens de Torah (zie Leviticus 23).

De Joodse autoriteiten wilden niet dat het proces en de kruisiging van Jesjoea tijdens de week van Ongezuurde Broden zouden plaatsvinden.

In feite wilden ze dat Hij VOOR het Feest van Ongezuurde Broden van het kruis werd gehaald.

Johannes 19:31

Opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op de sabbat, omdat het de voorbereiding was (want de dag van die sabbat was een grote *dag*), vroegen de Joden dan aan Pilatus of hun benen gebroken en zij weggenomen mochten worden.

Het laatste gedeelte dat we moeten behandelen staat in Mattheus.

Mattheus 27:62-64

De volgende dag, dat is de dag na de voorbereiding, kwamen de overpriesters en de Farizeeën bij Pilatus bijeen, en zeiden: Heer, wij herinneren ons dat deze verleider gezegd heeft toen Hij nog leefde: Na drie dagen zal Ik opgewekt worden. Geef dan bevel dat het graf tot de derde dag toe beveiligd wordt, opdat Zijn discipelen Hem 's nachts misschien niet komen stelen en tegen het volk zeggen: Hij is opgewekt uit de doden. En dan zal de laatste dwaling erger zijn dan de eerste.

Het is interessant dat Mattheus hier duidelijk zegt dat de dag waarop onze Messias stierf volgde op de Voorbereidingsdag. Dat betekent dat onze Messias, volgens Mattheus, stierf op de 14e dag van de Hebreeuwse maand, en in het graf werd gelegd aan het begin van de 15e dag van de maand.

Maar in het voorgaande hoofdstuk 26, leek Mattheus te zeggen dat het Laatste Avondmaal op de eerste dag van Ongezuurde Broden was, en dat zou in strijd zijn met vers 62 in het volgende hoofdstuk, dat we zojuist hebben gelezen.

Mattheus 26:17

Op de eerste dag van de ongezuurde *broden* kwamen de discipelen naar Jezus toe en zeiden tegen Hem: Waar wilt U dat wij voorbereidingen voor U treffen om het Pascha te eten?

We hebben het al gehad over Mattheus 26:17 toen we aangaven dat het Griekse woord “*protos*” ook voordat kon betekenen, en dat zou betekenen dat het Laatste Avondmaal voor het Feest van Ongezuurde Broden, ook bekend als het Paschamaal, was.

Mattheus 27:62-64 is net zo duidelijk over de timing als Johannes.

De dag nadat Jesjoea stierf, kregen de Farizeeën toestemming om wachten te plaatsen bij het graf. De Farizeeën waren bang voor bedrog, dus ze regelden dit zo snel mogelijk, misschien zodra de zon onder was. In dat geval zou het de volgende dag zijn geweest, de 15^e dag.

De wachten zouden zijn geïnstalleerd rond dezelfde tijd waarop Jesjoea in het graf werd gelegd op de 15e.

Nogmaals, merk op dat Johannes de 14e de “Dag van Voorbereiding” noemt.

Dat is aannemelijk omdat de 14e voornamelijk een dag van voorbereiding voor het Pascha Feest is dat plaatsvindt als rond zonsondergang de 15^e begint.

Dus, het “Laatste Avondmaal” vond plaats aan het begin van de “Dag van Voorbereiding” (13^e/14^e).

We hebben nu alle verzen behandeld die te maken hebben met het tijdstip van het Laatste Avondmaal.

Als we onze tabel bekijken, dan begrijpen we het volgende:

Jesjoea arriveerde in Jeruzalem op de 10e dag van de eerste Hebreeuwse maand. Dat zou een zaterdag zijn geweest. Dat is ook de dag waarop het lam moest worden geselecteerd en geïnspecteerd volgens de Torah.

Op de avond waarop de 13^e overging in de 14e dag, zou het Laatste Avondmaal hebben plaatsgevonden.

Op dezelfde avond van de 14e, ging Jesjoea naar de hof om te bidden. Hij werd vroeg in de morgen van de 14^e gevangen genomen, en naar de rechtszaal gebracht.

Jesjoea werd aan het kruis genageld en stierf om 3 uur ‘s middags, de tijd en dag waarop het Pascha moest worden geslacht volgens de Torah.

Jesjoea werd begraven vlak voor de Hoge Sabbat van de eerste Dag van Ongezuurde Broden. De eerste Dag van Ongezuurde Broden is ook het moment waarop het Paschalam, bittere kruiden en ongezuurde broden moeten worden gegeten als het Feest van Ongezuurde Broden of vandaag ook bekend als het Paschamaal of de Pascha Seder.

De specerijen werden door Maria gekocht na de Hoge Sabbat, maar voor de Sabbat van de 7e dag, dus op de 16e dag van de eerste Hebreeuwse maand.

Jesjoea stond op aan het begin van de 18e dag, ook wel Eerstelingen genoemd. Daarmee was Hij precies drie dagen en drie nachten in het graf, in overeenstemming met de profetie van Jesjoea. Maria ontdekte dat het graf al open was en de Messias al was opgestaan toen het licht werd op de 18^e dag

Zoals je kunt zien, is het – nadat we alle relevante verzen hebben behandeld – begrijpelijk dat er zoveel verwarring is over dit onderwerp.

Het belangrijkste om te begrijpen is dat onze Messias het Paschalam is. Hij kon het Laatste Avondmaal niet hebben bijgewoond als het een Pascha maaltijd was, omdat dat betekent dat onze Messias op de verkeerde dag zou zijn gestorven, of het Pascha op de verkeerde dag vierde.

We hopen dat deze studie dit onderwerp voor je heeft verduidelijkt.

We hopen dat deze studie je tot zegen is geweest. Vergeet niet om alles te onderzoeken.

Sjalom!

Voor meer informatie over dit onderwerp of ander onderwijs, bezoek ons op www.testeverything.net (Engelstalig onderwijs)

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)